

Topa!

*Aspaldi hontan ura garesti
dabil esne ta ardotan,
mahats gutxi izan arren, ardorik
ez da palta tabernetan.
Jesusek ura ardotu bazun
Kanaango eztaietan,
orain ikasle azkarrak sortu
zaizkio ardangeletan.*

*Ura gustatzen zaigu eskuak
ta aurpegia garbitzeko,
baina napar beltza behar degu,
eztarria bustitzeko.
Txanpaina ere edango genuke,
norbait balitz emateko.
Pattarra ez da gaizki etortzen
bizkarreko hotza kentzeko.*

Santa Agataren koplak (tabernen zatia).

Gaur euskararen eguna dela eta kontratatu naute. Euskararen eguna eta ardo dastaketa bat egitarauan. Amona ados egongo litzateke. Kantak ere horrela dio, *ardo gorri naparra, ardorik hoberena!* Gezurra. Munduan zehar ardoak probatzen ibili ostean, Italian, Frantzian, Kalifornian... Konturatu naiz ezetz, ez dela gure ardoa onena.

Errioxarrena da.

Hala ere, enologo batek lana bilatzeko edozer egiten du eta hementxe nago gaur, Gasteizko fakultatean euskal ardoen dastaketa batean. Txukun jantzi naiz, ardo botilak kaxa dotoreetan sartu ditut eta hara bertaratu naiz, ardoen munduan izenik ez duen enologo batek eduki dezakeen duintasun guztia soinean daramadala.

Dastatzaileen profila hainbat taldetan banatuko nuke:

- Doan mozkortzera etorri diren ikasleak. Ez ditut epaitzen, nik berdina egingo nuke. Gainera, erne ibili dira, bezperan eman behar baitzen izena.

- Zerbait dakien plantak egiten dituen 60 urteen bueltako irakasle dibortziatua. Lehen taldekoek gehiago dakite ardoaz.
- Antolatzaileak. Euskara berpiztearen zama bizkarrean daramatela, urduri daude.
- Ardo dastaketa bat zegoela berandu jabetu diren ikasleak: - Nator hona galdetzera aber sartu naiteke.

Sartzen utzi diote.

Hasieran zaporeak azaltzen hasi naiz, mingotsa, gozoa, umamia... Lan hau konplikatu samarra da, batek sentitu arte ezin baitu bere buruarekin adostu zein den dastatzen ari den zaporea. Gainera, nik ere zapore batzuk ez ditut ondoegi bereizten, beraz garratz, mingots eta mikatz idatzita zeuden diapositiba azkar pasa dut. Ez diet normalean egin ohi den bezala zapore bakoitza dastatu eta ulertzeko ezer ekarri. Dastaketa honekin hilabeteko alokairua kitatzen dut, beraz, arabar errioxan (edo ez) eginiko ardorik merkeenak ekarri dizkiet. *Win-win*. Eskerrikasko euskara.

Arabar errioxako ardoak sor marka du, mundu mailan ezaguna da eta Araban eta Nafarroa garaian ekoizten da. Baldintza bio-klimatiko bereziak dauzka... Adibidez, ardo hau gaztea da, kolorean ikusi daiteke... Jar ezazue kopa gainazal zuri baten gainean kolorea ongi bereizteko... Mahats mota desberdinak daude, *tempranillo*, *garnatxa*, *mazuelo*... Hau dastatuz gero ahoa lehor nabarituko duzue (lehor nabaritu ezean larritu egin beharko lirateke, 1.30 euro balio baitzuen botilak Merkadonan).

Ardo botilak lehenagotik neuzkan hutsak, ardo txarrez bete ditut eta kito. Eguneko menua duten taberna guztietan egiten dute hori. Kortxoak kentzearen afera pixka bat zailagoa izan da, baina hori ere xouaren parte bilakatu dut azkenerako. - Bai, zera, botilak jada irekita daude, ardoa kontsumitu baino 15 minutu lehenago oxigenatu egin behar baita.

Ardoarekin batera, glup, irentsi dute hori ere.

Biratu ezazue kopa ardoaren fruituen lurrinak askatzeko, ondoren usain ezazue. Denek jaramon egin didate eta hortxe daude sudurra kopan barruraino sartzen, polizien txakurrek droga usnatzen duten bezala. Hasi da dibortziatuen klub jakituna:

- Le cojo el gusto de la barrica, podría decir... ¿que es de madera de nogal?
- Sí, sí, yo he notado un suave ápice de sabor a frambuesa.

Ezpainak busti besterik ez dituzte egin. Hobe.

Tetrabrikoko Eroski markako ardoak da. %11 alkohol %89 mierda.

Ikasleek arraro samar begiratu naute, eta batek esan du:

- Tu, honi faltatzen zaio Koka Kola o ke.

Inguruko ikasleek buruarekin men egin dute eta nazka aurpegiz begiratu naute. Kopa zurrutada luze batean edan dute batere erreparorik gabe, ordea. Ardo txarra banatzen jarraitu dut eta aurreko egoerak errepikatu dira. Ardoei gaztainondo, haritz, pago, mugurdi, marrubi, anana (nola anana?)... zaporeak sumatu dizkiete. Hitz eta pitz eta zurrut eta murrut pasa dute ordu erdia. Ikasleak jada algara erraz artean entzuten ditut.

Amaierarako ardo on bakar bat utzi dut, iruzur egiten ari naizela ez sinisteko. Kopa garbietan zerbitzatu diet eta ordurantz gertatu da miraria.

- Mihiaren puntan ditudan zentzumen errezeptoreei eskerrak eman nahi dizkiet horrelako ardo xarmangarri eta txundigarria dastatzen uzteagatik, zinez ederra da! Axular berpizteko modukoa alajaina!
- Bai egia esan, ene bizitza laburreko une zoragarrienetako bat izaten ari dela esango nuke, mihia ukitu eta ezin diot ezinegonari eutsi! Hau da gozamen zoroa!!!

Bat-batean afruski, lokiak, mikrouin, alberjina, izeki, asebate, oilaur... Bezalako hitzak hasi naiz entzuten. Ezin dut sinetsi. Zintzurretik behera lehen tanta igaro zaienetik, gela euskal filologoz bete dela dirudi. Ez, gehiago, Xabier Euzkitzez bete da. C2 azterketarako ahozko proban daudela dirudi. Lehen Koka Kolaz hitz egiten ari zen ikasle inpuntualak ere honela esan du:

- Eskerrak eman nahi dizkiot Ama Euskal Herriari, zazpi alabetan ederrena erditzeagatik, Gora Araba, gora arabar ardoa eta gora Euskal Herria askatuta!
- Gora!
- Ez dago ardo hau orbandu, zikindu, laidotu edo belztu dezakeen Koka Kolarik. Horrelako bidegabekeria kartzela zigorraz ordaindu beharko litzateke. Eta norbait horrelako afrunturik egitera ausartzen bada, Euskolarekin izan dadila bederen.

Horrela jarraitu dute zerbitzatu diedan fundamentuzko lehen ardoari loreak botatzen. Belarriak puztu zaizkit hainbeste hitz ponpoxoren ostean.

Euskararen festa honen erdian botila hutsak jaso (beste baterako) eta alde egitea erabaki dut. Berriz deituko naute, hori badakit.

Hilabete igaro dira mirariazko abenduaren 3 hartatik eta nire ospeak gora besterik ez du egin. Orduztik, telefonoa ezin itzalirik nabil. Denek nahi dute euskera omentzeko dastaketa bat. Eta bai, honela euskaldunduko da Gasteiz, ez Legebiltzarra bertan jarri zutelako, ezta gipuzkoarren inmigrazio masiboaren ondorioz ere. Txorakeria ugari entzun behar ditu batek. Ardo dastaketengatik izango da.

Izan ere, jada ez nabil diru eskasian, eta AEKoak ez dabiltz irakasle bila. Korrika, Paseoa bilakatu dute. Arabar errioxako mugetan peajeak jarri dituzte. Guardiara goizeko 6etan joan ezean ez dago aparkalekurik. Euskararen txantxangorria euskararen ardangorria bilakatu da. Mahats moten izenak ere aldatu dira, *tempranilloa* goiztiartxo, *garnatxak* jada euskalduna zirudienez horrela mantendu dute eta *mazuelo* mailukote da orain. Kristautasuna berriz modan jarri da soilik Jesusek ura ardo bilaka zezakeelako. Jainkoa eta kriantza-zaharra da orain Eusko Alderdi Poteatzailearen lema.

Ezin da gelditu euskararen espantsioa, Erdi Aroko garaietan baino gehiago ari da zabaltzen. Andaluziaraino ere heldu da, basoerdi bat eskatzeko honela diote: *xikillo* bat mesedez! Eta hau dena EHUKo langileren baten garunaren loditasunari esker. Euskara berpizteko horixe baitzen behar-beharrezkoa. Topa beraz, langile horrengatik, eta arabar errioxako ardoarengatik ere! Gora euskera!

*E, e, e, ni ardoaren alde
goiz eta arratsalde
beti nahiz haren galde
e, e, e, ni ardoaren alde*

E, e, e, ni euskararen alde
goiz eta arratsalde
beti nahiz haren galde
e, e, e, ni euskararen alde